

Ako EÚ pracuje na znižovaní emisií skleníkových plynov okrem CO₂.

Fluórované plyny (F-plyny) sú umelé plyny používané v rôznych priemyselných aplikáciách ako náhrada za látky poškodzujúce ozónovú vrstvu.

Zistite, ako EÚ pracuje na znižovaní emisií skleníkových plynov okrem CO₂.

EÚ sa usiluje o **zníženie emisií CO₂** a zároveň sa snaží regulovať aj iné skleníkové plyny, ktoré zohrievajú planétu Zem, ako napríklad metán, fluórované plyny (známe aj ako F-plyny) a látky poškodzujúce ozónovú vrstvu. V atmosfére sú prítomné v menšom množstve ako CO₂, ale môžu mať výrazný otepľujúci účinok.

Poslanci Európskeho parlamentu vyzývajú na ambiciózne zníženie emisií fluórovaných

skleníkových plynov a látok poškodzujúcich ozónovú vrstvu. Podporujú [návrh Komisie](#) na zvýšenie používania alternatív k fluórovaným skleníkovým plynom a látkam poškodzujúcim ozónovú vrstvu, ak je to možné, alebo na zavedenie opatrení na zníženie ich úniku a emisií počas výroby alebo používania.

Parlament schválil [nové pravidlá týkajúce sa znižovania emisií fluórovaných plynov a látok poškodzujúcich ozónovú vrstvu](#) v januári 2024 v súlade s Európskou zelenou dohodou a globálnymi klimatickými cieľmi.

[Získajte viac informácií o skleníkových plynoch iných ako CO₂ a ich vplyve na globálne otepľovanie.](#)

Znižovanie emisií fluórovaných skleníkových plynov Fluórované plyny - definícia

Fluórované plyny (nazývané tiež F-plyny) sú vyrobené človekom a nachádzajú sa v bežných spotrebičoch, ako sú chladničky, klimatizácia alebo tepelné čerpadlá, aerosóly, rozpúšťadlá, látky spôsobujúce rozpínanie peny. V súčasnosti predstavujú približne 2,5 % emisií skleníkových plynov v EÚ.

Hoci sa F-plyny nachádzajú v atmosfére v menšom objeme ako CO₂, môžu zachytiť viac slnecnej energie. EÚ musí znížiť ich emisie, aby dosiahla svoj cieľ znížiť emisie do roku 2050 na čistú nulu.

Keďže nepoškodzujú ozónovú vrstvu atmosféry, F-plyny sa často používajú ako náhrada za látky poškodzujúce ozónovú vrstvu.

Kroky EÚ v tejto oblasti

Na F-plyny a tiež CO₂, metán a oxid dusnatý sa vzťahuje [Parížska klimatická dohoda](#), ako aj medzinárodné dohody o látkach poškodzujúcich ozónovú vrstvu.

Na kontrolu emisií F-plynov prijala EÚ [nariadenie o fluórovaných plynoch](#) a [smernicu o mobilných klimatizačných systémoch \(MAC\)](#). [Európska environmentálna agentúra](#) každoročne vydáva správu o výrobe, dovoze, vývoze, zneškodňovaní a používaní vstupných surovín F-plynov, ktoré emitujú spoločnosti v EÚ.

Aké sú nové pravidlá týkajúce sa fluórovaných plynov? (H3)

Medzi nové opatrenia na ďalšie zníženie množstva fluórovaných plynov v EÚ patria:

- úplné vyradenie fluórovaných uhľovodíkov (HFC) do roku 2050 - s trajektóriou

- znižovania kvóty spotreby v EÚ v rokoch 2024 - 2049
- prísne požiadavky, ktoré zakazujú uvádzať na jednotný trh výrobky obsahujúce F-plyny, čím sa zabezpečí predvídateľnosť pre výrobcov a podporí sa zavádzanie riešení šetrnejších ku klíme
- konkrétne dátumy postupného ukončenia používania F-plynov v sektoroch, v ktorých je technologicky a ekonomicky možné prejsť na alternatívy, ktoré nepoužívajú F-plyny, ako napríklad domáce chladenie, klimatizácia a tepelné čerpadlá.

Postupné vyradovanie plynov poškodzujúcich ozónovú vrstvu

Čo sú látky poškodzujúce ozónovú vrstvu?

Látky poškodzujúce ozónovú vrstvu, ktoré sa nachádzajú v podobných zariadeniach ako fluórované plyny, sú tiež chemikálie vyrobené človekom. Keď sa tieto látky dostanú do horných vrstiev atmosféry, môžu poškodiť ozónovú vrstvu, ktorá chráni Zem pred nebezpečným slnečným žiarením.

Doterajšie kroky EÚ

Vzhľadom na ich vplyv na životné prostredie EÚ postupne vyraduje látky poškodzujúce ozónovú vrstvu v súlade s globálnou dohodou z roku 1989 známou ako [Montrealský protokol o látkach poškodzujúcich ozónovú vrstvu](#), a v súlade s [cieľmi EÚ v oblasti klímy](#) a Parížskou dohodou.

Čo sa mení s novými pravidlami?

V záujme ďalšieho zníženia emisií poslanci EP prijali nové pravidlá vrátane zákazu výroby, používania alebo obchodovania s **látkami poškodzujúcimi ozónovú vrstvu** s výnimkou presne vymedzených prípadov.

Zákon zavádza požiadavky na zhodnocovanie a recykláciu takýchto látok v stavebných materiáloch pri renováciách (nachádzajú sa najmä v izolačných penách), ktoré sú hlavným zdrojom zostávajúcich emisií v EÚ.

Pred nadobudnutím účinnosti musí nariadenia o F-plynoch a látkach poškodzujúcich ozónovú vrstvu formálne schváliť Rada.

Znižovanie emisií metánu

Čo je metán?

Metán sa prirodzene vyskytuje v atmosfére, ale vzniká aj v dôsledku ľudských činností, ako je poľnohospodárstvo, priemysel a spaľovanie fosílnych palív. Metán je silným skleníkovým plynom, ktorý je po CO₂ druhým najväčším prispievateľom k zmene klímy a má približne

tretinový podiel na súčasnom náraste globálnych teplôt.

Čo robí EÚ v tejto oblasti?

Parlament v apríli 2024 prijal prvý európsky zákon zameraný na znižovanie emisií metánu. Nové pravidlá stanovujú záväzné ciele pre redukciu metánu v energetickom sektore a pokrývajú emisie z ropy, fosílného plynu a uhlia. Opatrenia zahŕňajú:

- prísnejšie povinnosti pri zisťovaní a odstraňovaní únikov metánu
- zákaz vypúšťania a spaľovania metánu z odvodňovacích staníc do roku 2025 a z vetracích šácht do roku 2027,
- povinnosť vypracovať plány na zmiernenie emisií z opustených uhoľných baní a neaktívnych vrtov na ropu a fosílny plyn (vyžadujúce vyhľadávanie, utesnenie a monitorovanie týchto lokalít).

Od roku 2027 sa požiadavky budú vzťahovať aj na dovážanú ropu, plyn a uhlie.

Viac o fluórovaných skleníkových plynoch a látkach poškodzujúcich ozónovú vrstvu

[Stránka Komisie venované fluórovaným plynom](#)

[Otázky a odpovede k fluórovaným plynom a ozón poškodzujúcim látkam \(Európska komisia\)](#)

[Európska komisia: návrh legislatívy týkajúcej sa fluórovaných plynov \(v anglickom jazyku\)](#)

[Európska komisia: legislatíva súvisiaca s ozónom \(v anglickom jazyku\)](#)

[Sumár: legislatíva týkajúca sa fluórovaných plynov \(v anglickom jazyku\)](#)